

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)	رشته: ریاضی فیزیک - علوم تجربی	ساعت شروع: ۱۰:۳۰ صبح	مدت امتحان: ۷۵ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۸۷ / ۱۰ / ۲۲	
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۸۷		اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی	

ردیف	سؤالات	نمره
۱	الف) معنی و مفهوم شعر و نثر (۶ نمره) ابیات و عبارات زیر را به نثر روان برگردانید. ۱- همین نداشتن کلاه پهلوی ، سر خیلی ها رو بر باد داده. ۲- تمام نیروی خود را در چشمانم متمرکز کرده بودم. ۳- در درون دیدگان یاران حسین (ع) صفا و دوستی ، موج می زد. ۴- به نظر می رسید تمام سنگ ها حالت استماع دارند. ۵- ز نیروی اسپان و زخم سران شکسته شد آن تیغ های گران ۶- دست هوا به رشته ی جان بر ، گره زده ست ۷- یار بسی پرده از در و دیوار در تجلی است یا اولی الابصار ۸- هم حرکاتش متناسب به هم هم خطواتش متقارب به هم ۹- تا این عارضه افتاده بود، بونصر نکت نامه های رسیده را ، به خط خویش ، بیرون می آورد. ۱۰- خداوند فرمود: صبر کنید تا من بر این یک مشت خاک دست کاری قدرت بنمایم ، تا شما در این آینه نقش های بوقلمون ببینید. ۱۱- عاکفان کعبه ی جلالش به تقصیر عبادت معترف. ۱۲- زاغ اندیشید که بر اثر ایشان بروم و معلوم گردانم که فرجام کار ایشان چه باشد که من از مثل این واقعه ایمن نتوانم بود.	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۷۵ ۰/۷۵ ۰/۷۵ ۰/۷۵
۲	ب) لغت (۲ نمره) معنی لغات و ترکیبات مشخص شده را بنویسید. ۱- صفوت آدمیان و تتمه ی دور زمان . ۲- شب طره ی پرچم سیاهت. ۳- پس ، به کران آب فرود آمدند و شراب ها زده بودند. ۴- فرض است فرمان بردن از حکم جلودار. ۵- اگر چه تلخ باشد فرقت یار ۶- در چهار سالگی پشت قاشی زین نشستم. ۷- زین نمط بیهوده می گفت آن شبان . ۸- طی دو سه لمحہ همه چیز خاکستر شد.	۲
۳	پ) خودآزمایی (۳ نمره) ۱- بیت « گفتم این شرط آدمیت نیست ارتباط معنایی دارد ؟ الف) اگر کسی وصف او زمن پرسد ب) همه از بهر تو سرگشته و فرمانبردار ۲- مصراع « همه دل پر از باد و لب پر ز پند » بیانگر چه حالت هایی است ؟ ۳- منظور از عبارت « زعارتی در طبع وی مؤگد شده بود. » چیست ؟ ۴- در بیت زیر منظور شاعر از « وادی ایمن » چیست ؟ « گاه سفر شد باره بر دامن برانیم / تا بوسه گاه وادی ایمن برانیم » ۵- با توجه به رباعی زیر ، دل محصول چه چیزی است ؟ از شبنم عشق خاک آدم گل شد صد فتنه و شور در جهان حاصل شد سر نشتر عشق بر رگ روح زدند یک فطره فرو چکید و نامش دل شد	۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۲۵ ۰/۵
	«ادامه ی سؤالات در صفحه ی دوم»	

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)	رشته: ریاضی فیزیک - علوم تجربی	ساعت شروع: ۱۰:۳۰ صبح	مدت امتحان: ۷۵ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۸۷ / ۱۰ / ۲۲	
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۸۷		اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی	

ردیف	سؤالات	نمره
	۶- در بیت « بر دل موسی سخن ها ریختند / دیدن و گفتن به هم آمیختند » منظور از مصرع نخست چیست؟ ۷- مفهوم کلی بیت زیر چیست؟ آن گورهای نکنده، با التهایی مکنده خود چشم های زمین است مانده به راه من و تو	۰/۵ ۰/۵
۴	(ت) دانش های ادبی (۳ نمره) ۱- کدام گزینه، مضمون غزلواره های شکسپیر نیست؟ الف) ستایش جوانی ب) عشق ج) مسائل اجتماعی د) مسائل اخلاقی ۲- نقدی که به بررسی آرایه ها و زیبایی های ادبی آثار می پردازد، چه نام دارد؟ ۳- موضوع اصلی کتاب تاریخ بیهقی چیست؟ ۴- لحن داستان «کیاب غاز» و زاویهی دید داستان «گل دسته ها و فلک» چگونه است؟ ۵- بارزترین آرایه ی بیت زیر چیست؟ ز سم ستوران در آن پهن دشت زمین شش شد و آسمان گشت هشت ۶- به گونه ای از ادبیات که با زبانی نرم و لطیف، به بیان احساسات شخصی انسان می پردازد، ادبیات می گویند. ۷- تنها اثر مثنوی عطار نیشابوری را نام ببرید. ۸- کدام آرایه ی ادبی در بیت زیر مشهود نیست؟ « تویی بهانه ی آن ابرها که می گریند بیا که صاف شود این هوای بارانی » الف) حسن تعلیل ب) تشخیص ج) مراعات نظیر د) جناس ۹- آثار زیر از چه کسانی است؟ الف) عزاداران بئیل ب) آواز گلسنگ	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۲۵ ۰/۵
۵	(ث) درک مطلب (۴ نمره) ۱- در عبارت « حقا رسم تازه ای است که ملوک، مددکار ملک الموت باشند » منظور از «ملک الموت» چیست؟ ۲- با توجه به عبارت « زمان که بخشنده بود، موهبت های خویش را تباه می سازد.» منظور از «موهبت ها» چیست؟ ۳- مفهوم کلی عبارت: « صبح، دو مرغ رها / بی صدا / صحن دو چشمان تو را ترک کرد. » چیست؟ ۴- شاعر در عبارت زیر چه کسانی را در نظر دارد؟ « آنان که فانوسشان را بر پشت می برند، سایه هانشان پیش پایشان می افتد. » ۵- مخاطب خاقانی در بیت « این سر به مهر نامه، بدان مهربان رسان / کس را خبر مکن که کجا می فرستم » چیست؟ ۶- در مصراع « خاک چه دانست که او غمزه ی غمازه شود؟ » قسمت مشخص شده به چه معناست؟ ۷- مصراع (گفتا: « ز که نالیم که از ماست که برماست ») چه مفهومی را در بر دارد؟ ۸- در بیت « جان از سکوت سرد شب، دلگیر می شد / دل در رکاب آرزوها پیر می شد » الف) « شب » نماد چیست؟ ب) مصراع دوم در بردارنده ی چه مفهومی است؟	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵
۶	ج) حفظ شعر (۲ نمره) ۱- چه مبارک بود و چه فرخنده شبی ۲- خیمه ی انس مزن بر در این رباط ۳- ۴- ما سیه گلیمان را جز بلا نمی شاید	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵
	«موفق باشید»	جمع نمره
		۲۰

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سوالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)	رشته: ریاضی فیزیک - علوم تجربی
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۳۸۷ / ۱۰ / ۲۲
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۸۷	اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
------	---------------	------

۱	الف) معنی و مفهوم شعر و نثر ۱- نگذاشتن کلاه پهلوی خیلی ها را به گشتن (نابودی) داده است. (۰/۲۵) ۲- با دقت تمام نگاه می کردم (دقیق شده بودم) (۰/۲۵) ۳- چشمان یاران حسین (ع) سرشار از صفا و درستی بود. (هر مضمون نزدیک به این) (۰/۲۵) ۴- به نظر می رسید تمام سنگ ها می شنوند. (۰/۲۵) ۵- در اثر فشار اسب ها و ضربه های سردارها به یکدیگر آن شمشیرهای سنگین شکسته شد. (۰/۵) ۶- هوا و هوس خود را به رشته ی جان گره زده است. یا هوای و هوس با جان من آمیخته شده است. (۰/۵) ۷- ای خردمندان ، خداوند در عالم هستی به وضوح آشکار است. (۰/۵) ۸- هم حرکاتش موزون و هماهنگ و گام هایش نیز نزدیک به هم بود. (۰/۵) ۹- زمانی که این بیماری پیش آمده بود ، بونصر نکته های نامه های رسیده را شخصاً می نوشت. (۰/۷۵) ۱۰- خداوند فرمود: صبر کنید تا من در این یک مشت خاک قدرت نمایی کنم تا جلوه های گوناگون و نقش های رنگارنگ در آینه ی آفرینش انسان ببینید. (۰/۷۵) ۱۱- گوشه نشینان عابد کعبه ی بزرگی خداوند به کوتاهی در عبادت اعتراف می کنند. (۰/۷۵) ۱۲- زاغ اندیشید که به دنبال آنها بروم و مشخص کنم که پایان کار آنها چیست زیرا که من نیز ممکن است به چنین حادثه ای گرفتار شوم. (۰/۷۵)	۶
۲	ب) لغت (هر مورد ۰/۲۵ نمره ، ذکر یک مورد کافی است.) ۱- صفوت: برگزیده و خالص از هر چیز ۲- طره: دسته موی پیشانی در این جا رشته های سیاه حاشیه ی پرچم ۳- شرع: سایه بان ، خیمه ۴- فرض: واجب گردانیدن ، یقین کردن ۵- فرقت: جدایی ، دوری ۶- قاش: قاج ، برجستگی جلوی زین اسب که از چوب ، شاخ یا فلز سازند ، کوهی زین ، قبه ی پیش زین ۷- نمط: روش ، طریقه ۸- لمحہ: مدتی اندک ، چون چشم به هم زدن	۴
۳	پ) خودآزمایی ۱- گزینه ی (ب) (۰/۲۵) ۲- آه و افسوس همراه با پند و نصیحت (۰/۵) ۳- بدخوبی (بد خلقی ، تند مزاجی) در سرشت او تثبیت شده بود. (۰/۵) ۴- سرزمین فلسطین (۰/۲۵) ۵- تلفیق و ترکیب روح با عشق (۰/۵) ۶- بر موسی الهام شد (حقیقت معشوق را دریافت) (۰/۵) ۷- مرگ به همه نزدیک است. (۰/۵)	۳
	« ادامه در صفحه ی دوم »	

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح		ردیف
رشته: ریاضی فیزیک - علوم تجربی		راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)
تاریخ امتحان: ۱۳۸۷ / ۱۰ / ۲۲		سال سوم آموزش متوسطه
اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی		دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۸۷
نمره	راهنمای تصحیح	
۳	<p>ت) دانش های ادبی</p> <p>۱- گزینه ی (ج) (۰/۲۵)</p> <p>۲- نقد فنی (۰/۲۵)</p> <p>۳- تاریخ سلطنت مسعود پسر محمود غزنوی (۰/۲۵)</p> <p>۴- لحن: طنز گونه (۰/۲۵) - زاویه ی دید: اول شخص (۰/۲۵)</p> <p>۵- اغراق (۰/۲۵)</p> <p>۶- غنایی (۰/۲۵)</p> <p>۷- تذکره الاولیا (۰/۲۵)</p> <p>۸- گزینه ی (د) (۰/۵)</p> <p>۹- الف) غلامحسین ساعدی (گوهر مراد) (۰/۲۵) ب) فاطمه راکعی (۰/۲۵)</p>	۴
۴	<p>ث) درک مطلب</p> <p>۱- عزرائیل (۰/۵)</p> <p>۲- نعمت هایی مثل موهای سیاه، طراوت، زیبایی و ... (۰/۵)</p> <p>۳- اینکه جانباز چشمان خویش را در راه ایمان و اعتقاداتش به درگاه خدا تقدیم داشته است. (۰/۵)</p> <p>۴- گمراهان، منکران حقیقت، کسانی که به عوامل حقیقت پشت می کنند. (۰/۵)</p> <p>۵- صیخدم (۰/۵)</p> <p>۶- نشان دهنده ی اسرار و رازهای الهی (۰/۵)</p> <p>۷- فرجام بد هر فرد نتیجه اعمال اوست. (یا هر مضمون نزدیک) (۰/۵)</p> <p>۸- الف) ظلم و ستم (۰/۲۵) ب) ناکامی و یأس - یا برآورده نشدن آرزوها (یا هر مضمون نزدیک) (۰/۲۵)</p>	۵
۲	<p>ج) حفظ شعر)</p> <p>۱- سحری (۰/۲۵) - براتم (۰/۲۵)</p> <p>۲- کهنه (۰/۲۵) - بی بنیاد (۰/۲۵)</p> <p>۳- بگذار تا بگیریم چون ابر در بهاران (۰/۵)</p> <p>۴- بر دل بهایی نه، هر بلا که بتوانی (۰/۵)</p>	۶
۲۰	جمع نمره	